

Dzisiaj zapoznacie się z różnymi rodzajami podmiotów. Otwórz podręcznik – str. 246..

Notatka w zeszycie

1. (Przepisz lub wydrukuj)

Podmiot najczęściej jest wyrażony rzeczownikiem. Czasami funkcję podmiotu pełni inna część mowy: zaimek, liczebnik, przymiotnik, czasownik w formie bezokolicznika.

Legenda opowiada o znanych postaciach.

(podmiot wyrażony rzeczownikiem)

On jest wzorem cnót.

(podmiot wyrażony zaimkiem)

Nawet młodzi słuchają opowieści z zaciekawieniem.

(podmiot wyrażony przymiotnikiem)

Pierwsza z opowieści jest najbardziej znana.

(podmiot wyrażony liczebnikiem)

Odpocząć po pracy jest przyjemnie.

(podmiot wyrażony czasownikiem w formie bezosobowej – bezokolicznikiem)

Obejrzyj filmy.

https://www.youtube.com/watch?v=DUycWhC3_E

<https://www.youtube.com/watch?v=TsrBfkD3ZNO>

2.

Istnieją różne rodzaje podmiotów:

- **podmiot gramatyczny** – wyrażony częścią mowy w mianowniku, np. *Cesarz wydał okrutny wyrok.*
- **podmiot logiczny** – wyrażony częścią mowy w dopełniaczu, a czasami w celowniku lub narzędniku. Zdania z podmiotem logicznym wyrażają najczęściej brak lub nadmiar czegoś, np. *Jerzemu nie zabrakło odwagi.*
- **podmiot domyślny** – nie jest wyrażony odrębnym słowem, a domyślamy się go z formy orzeczenia, np. *(on) Poddał się woli cesarza.*

Uwaga. Niektóre zdania nie zawierają podmiotu, tzn. nie mają wyrazu informującego o wykonawcy czynności i nie można się go domyślić na podstawie orzeczenia. np.

Zawsze trzeba być prawdomównym. Spisano wiele historii o świętym Jerzym.

orzeczenie

orzeczenie

Takie zdania nazywamy **zdaniami bezpodmiotowymi**. Zazwyczaj zawierają wyrazy typu: *trzeba, warto, należy, można* oraz nieosobowe formy czasowników zakończone na *-no, -to*.

Na wykresie zdanie bezpodmiotowe nie ma grupy podmiotu.

